Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

32 156 **Monumentenzorg**

34 109 **Bundeling en aanpassing van regels op het terrein van cultureel erfgoed (Erfgoedwet)**

Nr. 73 **BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 juli 2016

Met deze brief informeer ik u over de presentatie van de Toonbeelden van Mobiel Erfgoed en over het vervangen van de mobiel erfgoed lening door een subsidieregeling voor mobiel erfgoed bij het Mondriaan Fonds.

Toonbeelden van Mobiel Erfgoed

Tijdens de behandeling van de Erfgoedwet (Handelingen II 2014/15, nr. 90, item 21) is in uw Kamer in de context van de zorg voor het mobiele erfgoed gesproken over de wens te komen tot een lijst van toonbeelden van mobiel erfgoed. Dit is ook verwoord in de aangenomen motie (Handelingen II 2014/15, nr. 96, item 10) van de leden Monasch, Dik-Faber, Keijzer en Jasper van Dijk, die mij oproept om voor de zomer van 2016 een toonbeeldenlijst te presenteren.[1] Eind vorig jaar heb ik uw Kamer geïnformeerd over de voortgang van het project en aangegeven dat de resultaten voor de zomer van 2016 zouden worden gepresenteerd.[2] Ik kan u mededelen dat dit op het Nationaal Congres Mobiel Erfgoed, dat op 22 juni jl. in Amersfoort is gehouden en waar ik bij aanwezig mocht zijn, op feestelijke wijze is gebeurd. Dit congres wordt jaarlijks georganiseerd door de Stichting Mobiele Collectie Nederland (MCN). De resultaten zijn voor een ieder beschikbaar via de website www.toonbeelden.com. Ik ga er vanuit dat ik hiermee naar tevredenheid uitvoering heb gegeven aan de genoemde motie.

De uitvoering van het project Toonbeelden van Mobiel Erfgoed, waaraan ik een financiële bijdrage heb geleverd, is door de sector zelf ter hand genomen en daar is het afgelopen half jaar heel hard aan gewerkt. Daarbij is gebruik gemaakt van kennis en expertise vanuit alle onderdelen van de sector. Het betreft hier zowel de sectoren weg, rail, lucht als water. Ik

[1] Kamerstuk 34 109, nr.47
[2] Kamerstuk 32 156 en 34 109, nr.65

kst-32156-73
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2016

waardeer het zeer dat de sector het op integrale wijze aanpakt, waarbij alle disciplines worden betrokken en direct participeren in het proces. De eerste stap is geweest het opstellen van een historische schets van de mobiliteitsgeschiedenis van ons land in de laatste anderhalve eeuw (door de Universiteit van Maastricht). Dit verhaal vormt de context voor de gekozen toonbeelden die op hun beurt uitdrukking geven aan belangrijke momenten, perioden of thema's uit onze (mobiliteits)geschiedenis. Het is daarmee een goed toegankelijk en aansprekend geheel geworden, waarmee een breed publiek kan worden bereikt. Een voorbeeld van een gekozen toonbeeld is de «oude-oma-fiets»: ook nu nog zeer herkenbaar, maar bovendien van wezenlijk belang geweest bij de ontwikkeling van het particulier vervoer in ons land. De toonbeelden zijn overigens niet statisch: het beeld van ons verleden verandert immers in de loop van de tijd en daarmee ook de toonbeelden die daarbij horen.

Op het congres is uitgebreid gesproken over de voorbeeldwerking die de Toonbeelden van Mobiel Erfgoed kunnen hebben. Ook gemeenten en provincies kunnen immers hun eigen vervoersgeschiedenis in beeld brengen en daarbij eigen toonbeelden kiezen wat een verrijking kan betekenen van hun (ruimtelijk) erfgoedbeleid. Dit spreekt mij erg aan. De sector gaf tijdens de discussies op het congres ook aan dat er voor hen een uitdaging ligt om overheden daarbij met kennis te ondersteunen. Het geeft aan dat de betrokkenheid van de sector groot is en dat waardeer ik zeer.

Mobiel erfgoed lening

Eind 2010 is door OCW een bedrag van € 1 mln gestort in het Revolverend Fonds van het Nationaal Restauratiefonds (NRF) ten behoeve van laagrentende leningen voor de restauratie van mobiel erfgoed (auto's, treinen en vliegtuigen). De inhoudelijke beoordeling van de aanvragen gebeurt bij het Mondriaan Fonds, de financiële kant wordt gedaan door het NRF. Het varende erfgoed is van deze regeling uitgesloten, omdat hier al een leenfaciliteit bestond bij het VSB-fonds.

Van de mobiel erfgoed lening blijkt in de praktijk slechts sporadisch gebruik gemaakt te worden. Er is op dit moment nog een bedrag van ruim € 900.000 beschikbaar voor leningen. Dit is aanleiding geweest om in overleg te treden met de Stichting Mobiele Collectie Nederland (MCN), het Mondriaan Fonds, NRF en VSB Fonds. Gezamenlijk zijn we tot het oordeel gekomen dat de huidige leenfaciliteit, die gericht is op restauratie van individuele objecten, niet aansluit bij de behoefte. De sector heeft aangegeven wel een duidelijke behoefte te zien voor ondersteuning van integrale projecten en initiatieven op het vlak van zichtbaarheid, draagvlak en professionalisering, die bijdragen aan de versterking van de sector als geheel. Als voorbeelden van dergelijke integrale projecten worden door de sector genoemd het verbeteren en verder uitbouwen van het nationaal register mobiel erfgoed (NRME) en een virtueel museum/portal als vervolgstap op de Toonbeelden van Mobiel Erfgoed. Naar aanleiding van de gesprekken heb ik het Mondriaan Fonds gevraagd de mobiel erfgoed lening te beëindigen en een subsidieregeling op te stellen voor financiële ondersteuning van integrale projecten en initiatieven op bovengenoemde doelen. Ik zal de nog beschikbare middelen daarvoor aanwenden. Ik vind het belangrijk dat de ingeslagen weg van versterking van de positie van het mobiel erfgoed in de samenleving op deze wijze wordt gecontinueerd. Tijdens het hierboven genoemde Nationaal Congres Mobiel Erfgoed ben

ik nogmaals gesterkt in deze lijn, niet in de laatste plaats door de positieve wijze waarop en het enorme enthousiasme waarmee de sector zich voor dit doel inzet.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M. Bussemaker